

Силабус навчальної дисципліни
«РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ
НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ»

Спеціальність, спеціалізація	014 Середня освіта 014.024 Іспанська мова та зарубіжна література
Освітня програма	Іспанська мова і друга західноєвропейська мова, зарубіжна література, методика навчання іноземних мов
Освітній рівень	<i>другий (магістерський) рівень</i>
Статус дисципліни	<i>вибіркова</i>
Мова викладання	<i>українська, англійська, іспанська</i>
Курс/ семестр	<i>II курс (III семестр)</i>
Кількість кредитів ЄКТС	3
Розподіл за видами занять та годинами навчання	<i>лекції – 16 год.</i>
	<i>практичні заняття – 14 год.</i>
	<i>самостійна робота – 60 год.</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Форма здобуття освіти	<i>денна</i>
Кафедра	<i>кафедра педагогіки та методики навчання іноземних мов</i>
Викладач	Борецька Ганна Едуардівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики навчання іноземних мов
Контактна інформація викладача	hanna.boretska@knlu.edu.ua
Дні занять	<i>згідно з розкладом</i>
Консультації	<i>очні / дистанційні відповідно до графіку та за домовленістю з ініціативи здобувача; індивідуальні / групові</i>
<p>Мета вивчення дисципліни: ознайомлення майбутніх учителів іспанської та другої іноземної мови з теоретичними основами технології розвитку критичного мислення на уроках іноземної мови в закладах загальної середньої освіти, а також у формуванні методичних умінь аналізу, відбору й самостійного застосування технологій і прийомів розвитку критичного мислення у ході формування іншомовної комунікативної компетентності.</p> <p>Зміст навчальної дисципліни викладено в двох змістових модулях. У першому модулі здобувачі вищої освіти за освітньою програмою «Іспанська мова і друга західноєвропейська мова, зарубіжна література, методика навчання іноземних мов» набувають професійно-методичних знань щодо теоретичних основ формування критичного мислення, в другому – демонструють розуміння та практичні вміння реалізовувати технологію формування критичного мислення на уроках іноземної мови у закладах загальної середньої освіти.</p>	

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи розвитку критичного мислення на уроках англійської мови.

Тема 1. Визначення та характеристики критичного мислення. Критичне мислення як одна з найважливіших компетентностей 21 століття та засіб протистояння маніпуляціям.

Тема 2. Методи і прийоми розвитку критичного мислення на уроках іноземної мови на різних етапах навчання.

Тема 3. Інтерактивні технології навчання іноземних мов як засіб розвитку критичного мислення.

Тема 4. Розвиток медіаграмотності учнів ЗЗСО на уроках іноземної мови та позакласних заходах.

Змістовий модуль 2. Технологія розвитку критичного мислення на уроках іноземної мови.

Тема 5. Етапи планування і підготовки фрагменту уроку з розвитку критичного мислення у ході навчання *рецептивних* та *продуктивних* видів мовленнєвої діяльності.

Тема 6. Перевірка рівня сформованості критичного мислення та медіаграмотності учнів ЗЗСО.

Тема 7. Відбір навчального матеріалу для укладання фрагментів уроку з розвитку критичного мислення з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей учнів.

Тема 8. Дидактичні можливості сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для розвитку критичного мислення.

Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		Форми (та / або методи і технології навчання)	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)
Код	Результат навчання		
1.	Знати		
1.1.	Основні теоретичні поняття і положення теми, а саме, основні поняття, характеристики та принципи критичного мислення. Особливості розвитку критичного мислення у ході формування іншомовної компетентності в учнів ЗЗСО.	Лекції Методи: проблемний, груповий, проектний, інтерактивний	Усна співбесіда Усне опитування Письмове тестування
1.2.	Методи і прийоми розвитку основ критичного мислення на уроках іноземної мови на різних етапах навчання.	Лекції Методи: проблемний, груповий, проектний, інтерактивний	Усна співбесіда Усне опитування Письмове тестування Демонстрація електронної презентації
1.3.	Етапи планування і підготовки фрагменту уроку з розвитку критичного мислення у ході	Лекції Методи: проблемний, груповий, проектний,	Усна співбесіда Усне опитування Письмове тестування

	навчання <i>рецептивних та продуктивних</i> видів мовленнєвої діяльності.	інтерактивний	
1.4.	Діагностика рівня сформованості критичного мислення учнів та специфіка оцінювання їх навчальних досягнень.	Лекції Методи: проблемний, груповий, проєктний, інтерактивний, ділова гра	Усна співбесіда Усне опитування Письмове тестування Презентація виконаних проєктних завдань
1.5.	Дидактичні можливості сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для розвитку критичного мислення	Лекції Методи: проблемний, груповий, проєктний, інтерактивний	Усна співбесіда Усне опитування Письмове тестування Демонстрація електронної презентації
2.	Уміти		
2.1.	Здійснювати відбір навчального матеріалу для укладання фрагментів уроку з розвитку критичного мислення з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей учнів	Лекції, семінарські заняття Методи: проблемний, груповий, проєктний, інтерактивний	Усна співбесіда Усне опитування Письмове тестування
2.2.	Самостійно розробляти фрагменти уроків іноземної мови з розвитку основ критичного мислення в учнів <i>початкової школи</i>	Семінарські заняття Методи: проблемний, груповий, проєктний, інтерактивний	Усна співбесіда Усне опитування Письмове тестування Презентація виконаних проєктних завдань
2.3.	Самостійно розробляти фрагменти уроків іноземної мови з розвитку критичного мислення в учнів <i>основної та старшої школи</i> у ході навчання <i>рецептивних та продуктивних</i> видів мовленнєвої діяльності	Семінарські заняття Методи: проблемний, груповий, проєктний, інтерактивний	Усна співбесіда Усне опитування Письмове тестування Презентація виконаних проєктних завдань
2.4.	Застосовувати сучасні технології для розвитку та контролю рівня сформованості критичного мислення	Семінарські заняття Методи: проблемний, груповий, проєктний, інтерактивний	Усна співбесіда Усне опитування Письмове тестування
3.	Комунікація		
3.1.	Уміти спілкуватися з зарубіжними колегами іноземними мовами в усній і письмовій формах на професійні теми.	Семінарські заняття Методи: проблемний, груповий, проєктний, інтерактивний, ігровий, комп'ютерний, метод портфоліо	Презентація результатів виконання індивідуальних проєктних завдань
4.	Автономність і відповідальність		
4.1.	Уміти планувати свою професійну самоосвіту, самовдосконалення й саморозвиток, нести персональну відповідальність	Самостійна робота Методи: самонавчання, комп'ютерний, метод портфоліо	Презентація і захист індивідуальної траєкторії професійно-методичного розвитку

Рекомендовані джерела

1. Бігич, О.Б., Бориско, Н.Ф., Борецька, Г.Е. & інші. (2013). *Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів.* (С. Ю. Ніколаєва, Ред.). Ленвіт.
2. Електронні версії підручників. *Електронна бібліотека.* URL: <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/>
3. Пометун О. (2002). Як оцінити діяльність учнів на інтерактивному уроці. *Доба.* 2. 2–6.
4. Пометун, О. І. (2018). Критичне мислення як педагогічний феномен. *Український педагогічний журнал.* 2. 89-98.
5. Терно, С. (2009). Критичне мислення – сучасний вимір суспільствознавчої освіти. *Просвіта.* 268 с.
6. Терно, С. (2012). Природовідповідне навчання історії на основі розвитку критичного мислення. *Історія в сучасній школі.* 3. 38-42.
7. Нікітченко, О. С. Тарасова., О. А. (2017). Формування навичок критичного мислення на уроках іноземної мови : навчально-практичний посібник. Харків : “Друкарня Мадрид”. 104 с.
8. Шейбе, С., & Рогоу, Ф. (2017). *Медіаграмотність: Підручник для вчителів* (В. Іванов & О. Волошенюк, Ред.; С. Дьома, Пер.; 2-ге вид.). Центр Вільної Преси, Академія Української Преси.
9. Edward M. Glaser. "Defining Critical Thinking". The International Center for the Assessment of Higher Order Thinking (ICAT, US)/Critical Thinking Community. Retrieved 22 March 2017.
10. Pierviovanni, P. R., Creating a Critical Thinker, *College Teaching*, Vol. 62, No. 3 (July-September 2014), pp. 86-93, accessed 26 January 2023.
11. Stanlick, Nancy A.; Strawser, Michael J. (2015). *Asking Good Questions: Case Studies in Ethics and Critical Thinking.* Indianapolis: Hackett Publishing. p. 6. ISBN 978-1-58510-755-1.
12. The Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment : Companion Volume with New Descriptors. (2018). Education Department, Council of Europe.
13. Pachler, Norbert. Redondo, Ana (Editors). (2023). *A Practical Guide to Teaching Foreign Languages in the Secondary School* (Third Edition). Taylor & Francis.
14. Hadfield J., Hadfield Ch. (2010). *Introduction to Teaching English.* Oxford.

Електронний освітній ресурс:

1. Методи формування та розвитку критичного мислення. URL:http://metodichka.at.ua/publ/teorija_metodika_tekhnologiji/interaktivni_tekhnologiji_navchannja/metodi_formuvannja_ta_rozvitku_kritichnogo_mislennja/2-1-0-18
2. Як розвивати критичне мислення в учнів (з прикладом уроку). URL: <http://nus.org.ua/articles/krytychne-myslennya-2/>
3. Освітня платформа з розвитку критичного мислення. URL: <http://www.criticalthinking.expert/shop/tehnologiyi-rozvytku-krytychnogo-myslennya-uchniv/>
4. Educational world. URL: http://www.educationworld.com/a_curr/archives/go_figure.shtml
5. Games to Help Kids Think Critically about Vocabulary. URL: <https://educationtothecore.com/2015/10/games-to-help-kids-think-critically-about-vocabulary/>
6. The Critical Thinking Teacher’s Companion: A New GDCF Guide. URL: <https://globaldigitalcitizen.org/critical-thinking-teachers-companion>
7. Critical and Creative Thinking Activities, Grade 2 – Teacher Reproducibles, Print. URL: <http://www.evan-moor.com/p/2030/Critical-and-Creative-Thinking-Activities>

Система оцінювання результатів навчання

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота студента 2. Модульна контрольна робота (МКР)	50 50

Поточне оцінювання полягає у визначенні рівня підготовки студента до практичного заняття і якість виконання професійно методичного завдання у процесі самостійної позааудиторної роботи та здійснюється за 4-бальною шкалою – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів

Рівень підготовки студента до практичного заняття (теоретичні знання з теми заняття) оцінюється за **5-ти бальною** шкалою.

Кількість балів	Критерії оцінювання
5 балів	Відповідь є повною, ґрунтовною, з підкріпленням теоретичного викладу прикладами іноземною мовою; студент коректно оперує методичною термінологією і суттєво доповнює відповіді інших, що є свідченням його систематичної підготовки до занять.
4 бали	Відповідь є переважно повною і ґрунтовною, але не підкріплена прикладами іноземною мовою; студент коректно оперує методичною термінологією і суттєво доповнює відповіді інших.
3 бали	Відповідь є неповною, неточною, не підкріплена прикладами іноземною мовою; студент припускається помилок щодо вживання методичної термінології і фрагментарно доповнює відповіді інших.
2 бали	Відповідь є фрагментарною, не підкріплена прикладами іноземною мовою; студент припускається помилок щодо вживання методичної термінології і не доповнює відповіді інших.
1 бал	Відповідь демонструє лише початкові уявлення студента про предмет обговорення і низький рівень володіння методичною термінологією; студент не може навести доцільні приклади іноземною мовою, відповіді інших не доповнює.

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи
(індивідуальних проєктних завдань)

Критерій оцінювання	Параметри оцінювання	Кількість балів
Повнота, обґрунтованість, правильність оформлення і самостійність підготовки <i>фрагменту уроку</i> і запропонованих методичних рішень: - визначення цілей фрагмента уроку; - використання доцільної та якісно підготовленої наочності та мультимедійних засобів; - усного теоретичного обґрунтування; - самостійність виконання роботи	– повно, обґрунтовано, правильно та самостійно;	26 - 30
	– недостатньо повно, але обґрунтовано, правильно, самостійно;	22 – 25
	– неповно, необґрунтовано, із суттєвими недоліками, але самостійно;	16 - 21
	– не самостійно (списано) або не відповідає поставленому завданню;	1 - 15
	– відповідь відсутня.	0
Якість усної (з використанням мультимедійних засобів) презентації фрагмента уроку та відповідей на запитання викладача	-презентація якісна, відповіді на запитання повні, послідовні, логічні;	9 - 10
	– презентація має незначні недоліки, відповіді на запитання недостатньо повні, однак послідовні, логічні;	7 - 8
	– презентація має суттєві недоліки, відповіді на запитання фрагментарні, слабо демонструють обізнаність студента з теми;	5 - 6
	– презентація неякісна, незадовільна, відповіді на запитання некоректні, неповні;	1 – 4
	– відповідь відсутня.	0
Мовна правильність	Мовні помилки відсутні.	10
	Виконане завдання містить одну – дві помилку, яка не впливає на якість розуміння учнем завдання та на результат його виконання.	8 - 9
	Виконане завдання містить більше двох помилок, які не впливають на якість розуміння учнем завдання та на результат його виконання.	5 - 7
	Виконане завдання містить помилки.	1 – 4

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Вона оцінюється в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

- «**відмінно**» – 50 балів;
- «**добре**» – 40 балів;
- «**задовільно**» – 30 балів;
- «**незадовільно**» – 20 балів;
- Нез'явлення на МКР** – 0 балів.

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР.

Підсумковий контроль – залік – виставляється в національній шкалі ("зараховано", "не зараховано" та за шкалою ЄКТС на основі таких співвідношень :

Семестровий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	
75 – 81	C	
66 – 74	D	
60 – 65	E	
0 – 59	FX	не зараховано

Студенти, які набрали семестровий рейтинговий бал 60 і вище отримують відповідну оцінку без складання заліку.

Студенти, які набрали семестровий рейтинговий бал 59 і нижче, складають залік і в разі успішного складання отримують оцінку "зараховано", 60 E.

Залік складається із усної співбесіди і виконання практичного завдання.

Об'єкти контролю: рівень засвоєння теоретичних знань і сформованості професійно-методичних умінь у межах тематики курсу дисципліни.

Критерії оцінювання: *усна співбесіда* (відповідність змісту, повнота і ґрунтовність викладу, термінологічна коректність), *виконання практичних завдань* (точність виконання завдання).

Усна співбесіда і виконання практичного завдання оцінюються згідно з визначеними критеріями за шкалою «зараховано» / «не зараховано».

№	Критерії оцінювання	Шкала оцінювання	
		«зараховано»	«не зараховано»
1.	Відповідність змісту	Відповідь повністю/ в основному відповідає змісту питання. Основні проблеми визначені чітко.	Відповідь лише частково відповідає / не відповідає змісту питання. Основні проблеми визначені нечітко /не визначені.
2.	Повнота і ґрунтовність викладу	Основні проблеми повністю і ґрунтовно розкриті.	Основні проблеми розкриті лише частково і без належної глибини/зовсім не розкриті.
3.	Термінологічна коректність	Студент досить вільно й коректно користується методичною термінологією.	Студент майже не користується методичною термінологією.
4.	Точність виконання практичного завдання	Завдання виконано точно і правильно.	Завдання не виконано.

Оцінка «зараховано» виставляється за умови, якщо відповідь студента відповідає всім зазначеним критеріям. Оцінка «не зараховано» виставляється за умови, якщо відповідь студента не відповідає хоча б одному із зазначених критеріїв.

- умови допуску до заліку: повне виконання програми дисципліни, відпрацювання пропущених лекцій і практичних занять, успішне виконання модульної контрольної роботи.

Політика навчальної дисципліни

✓ Політика щодо пропусків занять

Студенти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Якщо студенти не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять через поважні причини (хвороба, сімейні обставини тощо), вони мають їх відпрацювати.

✓ Політика академічної доброчесності

У письмових роботах студентів не припустиме порушення академічної доброчесності. Зокрема: ● використання чужих текстів чи окремих фрагментів без належного покликання на джерело; ● використання перефразованих чужих ідей без покликання на авторів; ● несамостійне виконання будь-яких навчальних завдань.

Основні види відповідальності студентів за порушення академічної доброчесності: • повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); • повторне опанування відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Докладнішу інформацію про компетентності, здобуті внаслідок вивчення дисципліни, методи навчання наведено в робочій програмі курсу.